

Số: 53/HD-TTĐVNN

Hải Hậu, ngày 02 tháng 12 năm 2019

HƯỚNG DẪN
Bệnh LMLM, phòng và điều trị kể phát

Hiện nay trên địa bàn tỉnh Nam Định đã xuất hiện bệnh LMLM trên đàn trâu, bò, dê... Trên địa bàn huyện nhà hiện nay lượng trâu, bò, dê người chăn nuôi nhập về chăn nuôi phục vụ nhu cầu thực phẩm những tháng cuối năm là rất cao. Trâu, bò, dê nhập từ nơi khác về việc tiêm phòng vắc xin phòng bệnh LMLM chưa triệt để. Nguy cơ bùng phát dịch bệnh LMLM trên đàn trâu, bò, dê luôn tiềm ẩn. Để chủ động phòng, chống và điều trị kể phát bệnh LMLM cho đàn trâu, bò, dê, lợn... Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp hướng dẫn một số nội dung về bệnh LMLM, cụ thể như sau:

Bệnh lở mồm long móng (LMLM) là một bệnh truyền nhiễm cấp tính nguy hiểm của động vật móng guốc chẵn như: trâu, bò, lợn, dê, cừu, lợn, nai..., được Tổ chức Thú y thế giới (OIE) xếp đầu tiên ở bảng A (các bệnh truyền nhiễm đặc biệt nguy hiểm ở động vật).

1. Nguyên nhân

Bệnh do một loại vi rút hướng thượng bì, gồm 7 type: O, A, C, Asia-1, SAT-1, SAT-2, SAT-3 gây ra. Ở Việt Nam, đã phát hiện 3 type: O, A và Asia-1. Bệnh lây lan mạnh qua tiếp xúc trực tiếp giữa gia súc khỏe với gia súc nhiễm bệnh hoặc lây gián tiếp qua thức ăn, nước uống, chất thải, dụng cụ chăn nuôi, phương tiện vận chuyển, không khí có chứa mầm bệnh.

2. Triệu chứng

Thời gian ủ bệnh thường từ 2 đến 7 ngày. Con vật ban đầu mệt mỏi, ủ rũ, lông rụng, mũi khô, sốt cao 40°C-41°C kéo dài 2-3 ngày, con vật khó ăn, tiết nhiều nước bọt xà phòng và nhót dãi.

Sau 3-4 ngày mụn nước màu đục bắt đầu mọc ở quanh mũi, niêm mạc miệng, lợi, lưỡi, bờ móng, kẽ móng và núm vú. Những mụn nước sau vài ngày vỡ ra làm cho niêm mạc bong từng mảng thượng bì để lộ những vết loét đỏ. Nếu không bị nhiễm khuẩn, những vết loét này sẽ hồi phục sau 2-3 ngày và thành sẹo. Nếu điều kiện vệ sinh và chăm sóc kém, những mụn loét ở quanh móng chân có thể bị nhiễm trùng sinh mủ tạo thành những ổ loét sâu trong móng chân và làm long móng, con vật khập khiễng, di chuyển khó khăn.

Bò có thể bị viêm phế quản, màng phổi, phổi.

Bò cái mang thai thường bị sảy thai và sản lượng sữa giảm đáng kể.

Bê mắc bệnh sốt cao, chết đột ngột trước khi xuất hiện các mụn nước do viêm cơ tim, đặc biệt ở bê sơ sinh.

Bò khỏi bệnh khó phục hồi thể trọng cũng như lượng sữa trong nhiều tháng, kể cả chậm động dục.

3. Bệnh tích

Mụn bọc nước ở niêm mạc miệng, lợi, chân răng, lưỡi, hầu, mũi, niêm móng, kẽ móng, núm vú, dạ muối khế, ruột non... kèm theo tụ huyết và xuất huyết.

Cơ tim biến chất, mềm, có vết sạm trắng nhạt hay vàng nhạt, màng bao tim sưng to trong chứa dịch vàng. Đây là bệnh tích ở tim thường thấy khi con vật mắc bệnh thể nặng. Những biến đổi tương tự còn thấy ở hệ cơ vân.

Viêm khí quản, viêm phổi, lá lách sưng to và đốm sẫm.

4. Phòng bệnh

Bệnh LMLM là một trong các bệnh truyền nhiễm ở gia súc khó kiểm soát nhất. Do bệnh xảy ra ở khắp nơi, lây lan nhanh, mạnh với các chủng gây bệnh khác nhau và không có miễn dịch chéo giữa các chủng.

5. Vaccin phòng bệnh

Sử dụng vắc xin LMLM Aftopor type O dạng nhũ dầu tiêm phòng cho đàn trâu, bò, dê từ 2,5 tháng tuổi trở lên. Tiêm sâu bắp thịt, liều tiêm: trâu, bò 2 ml/con; dê 1 ml/con. Đối với những gia súc mới tiêm lần đầu phải tiêm nhắc lại mũi 2 sau mũi thứ nhất 4 tuần.

6. Vệ sinh phòng bệnh

Các cơ sở chăn nuôi phải thực hiện tốt các biện pháp an toàn sinh học để phòng dịch bệnh:

Thường xuyên thực hiện vệ sinh chuồng trại, dụng cụ chăn nuôi, phương tiện vận chuyển, thức ăn, nước uống; diệt các vật chủ trung gian truyền bệnh: ruồi, muỗi, chuột....

Định kì khử trùng tiêu độc bằng **Iodine 10%**, **Hankon W**. Phun **Hantox-200** diệt côn trùng ruồi.

Kiểm soát chặt chẽ người, phương tiện, động vật ra vào trại. Trước khi ra vào khu vực chăn nuôi phải được vệ sinh, khử trùng và sử dụng trang bị bảo hộ.

Nâng cao sức đề kháng cho gia súc: thường xuyên bổ sung thuốc bổ vào thức ăn, nước uống: **Han-Lytevit C**, **Han-Goodway**.

7. Khi dịch xảy ra

Chủ nuôi gia súc khi phát hiện gia súc nhiễm bệnh phải nuôi cách ly và báo ngay cho cán bộ thú y để được hướng dẫn biện pháp xử lý.

Tăng cường biện pháp vệ sinh, tiêu độc khử trùng chuồng trại và khu vực chăn nuôi. Thu dọn phân, rác thải chăn nuôi đem xử lý trước khi dùng các hoá chất sát trùng.

Rắc vôi bột quanh khu vực chăn nuôi, đường đi lại.

Phun thuốc tiêu độc khử trùng: **Iodine 10%** hoặc **Hankon WS**.

Diệt côn trùng bằng **Hantox-200** và các thuốc diệt côn trùng khác.

7.1. Chữa triệu chứng

Bệnh LMLM không có thuốc điều trị đặc hiệu, Có thể chữa triệu chứng và phòng nhiễm trùng kế phát.

Chữa vết loét ở miệng: **Iodine 10%** pha 20-30 ml với 100 ml nước sạch, dùng vải mỏng hay bông thấm thuốc sát trùng vết thương ở vành mũi, miệng, lưỡi, trong xoang miệng... Dùng 1-2 lần/ngày, liên tục trong 4-5 ngày.

Chữa vết loét ở móng, vú: Rửa sạch chân, vú gia súc bằng **Iodine 10%** pha 50 ml/1 lít nước (hoặc **Hankon WS** pha 10g/lít nước) để rửa. Để khô rồi dùng **Han-Iodine 10%** xịt trực tiếp vào vết thương ở móng, bầu, núm vú ngày 1-2 lần, liên tục trong 4-5 ngày. Ngoài ra người chăn nuôi có thể dùng quả khế chua, quả chanh vắt lấy nước, phèn chua pha đến khi bão hòa bôi vào vết loét cho gia súc bị bệnh.

7.2. Phòng nhiễm kế phát

Thuốc kháng sinh, dùng một trong các loại sau:

Hanmolin LA: 1ml/10 kg TT. Tiêm bắp 1 mũi tác dụng kéo dài 2 ngày, tiêm 2-3 mũi.

Han-Clamox: 1ml/20 kg TT. Tiêm bắp ngày 1 lần. Liên tục 3-5 ngày.

Hanoxylin LA: 1ml/10 kg TT. Tiêm bắp 1 mũi tác dụng kéo dài 3 ngày, tiêm 2-3 mũi.

Kanamycin dung dịch tiêm: 1ml/15-20kgP/lần dùng 2 lần/ ngày, tiêm bắp sâu.

RTD- Ceptisus: 1ml/20kgP dùng một liều duy nhất nếu bệnh nặng dùng tiếp 01 liều như trên sau 4 ngày, tiêm bắp sâu. (Đây là kháng sinh mới rất hiệu quả trong điều trị)

Lincomycin: 1ml/10-15kgP/ ngày tiêm bắp liên tục 3-5 ngày

Ngoài ra phải tiêm Bcomplex – ADE, cho uống điện giải, men tiêu hóa nâng cao thể trạng cho vật nuôi.

8. Tăng cường biện pháp quản lý, chăm sóc, nuôi dưỡng

Giữ chuồng trại ẩm áp, khô ráo, sạch sẽ (hạn chế dùng nước rửa chuồng). Hạn chế vận động và chăn thả khi trâu, bò, dê bị bệnh LMLM

Tăng cường khẩu ăn giàu dinh dưỡng, dễ tiêu hóa.

Kiểm soát chặt chẽ người, phương tiện, động vật ra vào trại.

Nơi nhận:

- Đ/c PCT UBND huyện (để báo cáo)
- Phòng NN&PTNT;
- UBND các xã, TT;
- Cổng thông tin điện tử huyện;
- Lưu TT./.

TM. TRUNG TÂM DV NÔNG NGHIỆP

KT. GIÁM ĐỐC

PHÓ GIÁM ĐỐC

Phạm Văn Luyện